

Udskriftsdato: 23. december 2025

2012/1 BTL 121 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om social service (Kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af borgernes frie valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af borgernes frie valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis)

[af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Social- og integrationsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. januar 2013 og var til 1. behandling den 5. februar 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og integrationsministeren sendte den 13. september 2012 dette udkast til udvalget, jf. (2011-12) SOU alm. del – bilag 419. Den 24. januar 2012 sendte social- og integrationsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 23 spørgsmål til social- og integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 5 af udvalgets spørgsmål til social- og integrationsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte regeringens lovforslag om at ændre på reglerne for kommunernes tilrettelæggelse af borgernes frie valg af leverandør af hjemmehjælp. V, DF og KF frygter, at lovforslaget vil reducere borgernes frie valg i stedet for at styrke det. V, DF og KF er tilhængere af det reelle frie valg og ønsker derfor ikke at støtte op om et lovforslag, som begrænser dette. Set i lyset af de mange positive tilkendegivelser om den nuværende ordning af frit valg af hjemmehjælp mener V, DF og KF ikke, at lovforslaget er et nødvendigt tiltag, og partierne konkluderer på den baggrund, at lovændringen reelt bygger på en spareøvelse.

V, DF og KF frygter, at kommunalbestyrelsens mulighed for at udskrive et fritvalgsbevis vil kunne tvinge selv svagelige ældre borgere til at finde rundt på markedet for leverandører af hjemmehjælp. V, DF og KF tror, at det vil blive vanskeligt for den enkelte borger at finde frem til den bedst mulige løsning ud fra netop dennes behov og ønsker. Den svage ældres eneste alternativ ved et fravalg af fritvalgsbeviset

kan være den kommunale leverandør. Det mener V, DF og KF ikke opfylder ønsket om et reelt frit valg. V, DF og KF mangler derfor en garanti for, at kommunernes vejledning til valg af leverandør har en vis kvalitet og i alle tilfælde vil være fyldestgørende for den enkelte borger. Ressourcesvage ældre uden pårørende skal sikres en lige så høj service fra kommunen som en ældre borger, der har pårørende til at hjælpe sig med at undersøge markedet for hjemmehjælp. V, DF og KF mener også, at der ved kommunernes udstedelse af fritvalgsbevis skal ske et skærpet tilsyn med den hjemmehjælp, der ydes fra de private leverandører. Tilsynet skal være med til at sikre, at hjælpen altid lever op til den ældres behov og har en vis kvalitet, samt at kommunen selv er med til at sikre, at eventuelle ændringer i den enkelte borgers behov opdages i tide. V, DF og KF frygter, at det ikke er tilstrækkeligt, at de enkelte leverandører, der er antaget på et fritvalgsbevis, er forpligtet til at melde ind til kommunen om de ældres ændrede behov – uanset kommunens krav om formidling af informationen.

V, DF og KF frygter, at besparelsen på 132 mio. kr. allerede fra 2013 primært vil komme fra en række store udbud ved hård priskonkurrence. Resultatet vil blive, at små og mellemstore leverandører afskæres markedet, da det i langt de fleste tilfælde kun vil være den kommunale leverandør og de få helt store private leverandører, der vil kunne leve op til kravene i udbudsmaterialet og i sidste ende overleve en så skærpet konkurrence på pris. Det vil gå ud over borgerne, der i sidste ende risikerer kun at kunne vælge mellem to store leverandører, hvoraf den ene er kommunal. Dertil kommer, at borgeren bliver afskåret fra de fordele, der kan være ved at vælge en lille eller en mellemstor leverandør af hjemmehjælp. Her tænkes især på trygheden ved at vide, at det altid er et kendt ansigt, der leverer hjemmehjælpen. V, DF og KF deler derfor i høj grad de bekymringer, som er påpeget af bl.a. Dansk Erhverv og Ældre Sagen i organisationernes høringssvar.

V, DF og KF undrer sig desuden over, at frigørelsen af de 132 mio. kr. til borgernær service i kommunerne betyder, at pengene ikke nødvendigvis bliver rettet mod initiativer til forbedringer for ældre borgere.

Samlet set mener V, DF og KF, at lovforslaget ikke lever op til partiernes opfattelse af et reelt frit valg. V, DF og KF mener, at det fortsat bør være kvaliteten på hjemmehjælp, der er afgørende og ikke prisen.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af social- og integrationsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 91 ændres i *stk. 2, nr. 2*, »fritvalgsbevis. Fritvalgsbeviset« til: »fritvalgsbevis, som«.

[Lovteknisk rettelse]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der er tale om en lovteknisk rettelse. Formuleringen ændres, så man undgår at have et punktum i en opregning, der i øvrigt er udformet som en sætning.

Orla Hav (S) Maja Panduro (S) Jacob Bjerregaard (S) Jens Joel (S)

Karen J. Klint (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Julie Skovsby (S) Marlene Borst Hansen (RV)

Liv Holm Andersen (RV) Uffe Elbæk (RV) Pernille Vigsø Bagge (SF) Anne Baastrup (SF) fmd.

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL) Hans Andersen (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) nfmd. Louise Schack Elholm (V) Karen Ellemann (V)

Sophie Løhde (V) Eyvind Vesselbo (V) Fatma Øktem (V) Karin Nødgaard (DF) René Christensen (DF)

Karina Adsbøl (DF) Mette Hjerminde Dencker (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Thyra Frank (LA)

Benedikte Kiær (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 121

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra social- og integrationsministeren
2	Tidsplan over udvalgets behandling af lovforslaget
3	Ændringsforslag fra social- og integrationsministeren
4	1. udkast til betænkning
5	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 121

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil tage initiativ til at appellere til kommunerne om, at den forventede besparelse på 132 mio. kr. skal anvendes på hjemmehjælpsområdet, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren er enig i, at der med gennemførelsen af lovforslaget i løbet af de kommende år vil være meget færre små leverandører af hjemmehjælp, da de ikke har kunnet klare konkurrencen mod de store udbydere, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan der sikres egentlig gennemsigtighed i den kommunale prisstruktur for hjemmehjælp, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvem der fremadrettet påser, at kommunerne overholder prisfastsættelsesreglerne, når Konkurrencerådet efter lovændringen ikke længere har kompetencer på området, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilken klageadgang private leverandører af hjemmehjælp har, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvad private leverandører af hjemmehjælp kan gøre, såfremt kommunens timepris vurderes at være fastsat for lavt, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke krav kommunerne pålægges for at informere borgerne om deres ret til frit valg af hjemmehjælp, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvordan ministeren med den foreslåede lovgivning vil sikre, at der stilles ensartede krav til kommunale og private leverandører om f.eks. afrapportering af ændret behov m.m., til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at lovforslaget ikke gør det sværere at operere på tværs af mange kommuner, f.eks. fordi der stilles krav om afrapportering i kommunernes egne systemer, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvem der fremadrettet vil være ansvarlig for at levere statistik over udviklingen på fritvalgsområdet, herunder statistik over

private leverandørers markedsandele og udviklingen i antallet af leverandører efter lovændringen, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om, hvordan det rent praktisk sikres, at leverandører giver den kommunale myndighed den tilstrækkelige information på det rette tidspunkt om ændringer af en borgers behov, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, der kan opstå situationer, hvor kommuner vælger kun at tilbyde fritvalgsordningen, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om det kun er i de tilfælde, at en borger vælger at anmode om et fritvalgsbevis, at kommunen kan vælge at anvende § 91, stk. 2, nr. 2 over for en borger, eller om en kommune kan pålægge borgeren at benytte et fritvalgsbevis, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om ministeren vil præcisere lovforslagets bemærkninger om borgerens retskrav på et fritvalgsbevis i de tilfælde, at en kommune ikke lever op til sine forpligtelser om at tilbyde et frit valg, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvordan borgeren kan forholde sig, hvis denne ikke er enig i kommunens afgørelse om tildelingen af et fritvalgsbevis, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om ministeren kan bekræfte, at en nabo eller en pårørende fortsat kan fungere som hjemmehjælp, hvis denne lader sig cvr-registrere samt opfylder kommunens kvalitetsstandarder, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren vil kommentere Dansk Erhvervs frygt om, at lovforslaget kan fragmentere fritvalgsområdet, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm., om ministeren vil kommentere bl.a. Dansk Erhvervs og Ældre Sagens formodning om, at besparelsen på de 132 mio. kr. primært vil komme fra en række store udbud med hård priskonkurrence, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om ministeren vil præcisere kommunernes vejledningspligt ved en borgers valg af leverandør på et fritvalgsbevis, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om ministeren vil uddybe baggrunden for, at kombinationsmuligheden, muligheden for brug af godkendelsesmodellen og kommunernes generelle mulighed for frit valg af kontraktstype med leverandører af hjemmehjælp ikke fremgår direkte i lovteksten, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, i hvilke tilfælde en kommune vil kunne fratage borgeren mulighed for at varetage et fritvalgsbevis, herunder inddragelse af hensynet til borgerens fysiske og psykiske tilstand, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå

- 22 Spm., om ministeren vil bekræfte, at pris og kvalitet af hjemmehjælp ikke altid hænger sammen, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvordan det sikres, at kommunerne løbende kontrollerer, at alle cvr-registrerede leverandører af hjemmehjælp i kommunen, der arbejder på et fritvalgsbevis, overholder de kommunale kvalitetsstandarder, til social- og integrationsministeren, og ministerens svar herpå

Fem af udvalgets spørgsmål til social- og integrationsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra V, DF og KF.

Spørgsmål 11:

Vil ministeren uddybe, hvordan det rent praktisk sikres, at leverandører giver den kommunale myndighed den tilstrækkelige information på det rette tidspunkt om ændringer af en borgers behov. Der henvises til den situation, at leverandører, der er hyret på et fritvalgsbevis, kan have et manglende incitament til at levere den rette information, da de risikerer at miste en kunde.

Svar:

Der ændres med dette lovforslag ikke på kommunalbestyrelsens tilsyns- og opfølgingsforpligtelser i forhold til hjælpen til borgerne, der ydes efter servicelovens § 83 og kommunalbestyrelsens pligt til at udarbejde og offentliggøre kvalitetsstandarder for denne hjælp.

Kommunalbestyrelsen skal således fortsat opfylde forpligtelserne i servicelovens §§ 148 og 151 og retssikkerhedslovens §§ 15 og 16 om at føre tilsyn med hjælpens udførelse og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om efter servicelovens § 83, og om hjælpen opfylder borgernes aktuelle behov, uanset om det er den kommunale leverandør, der udfører hjælpen, eller om kommunalbestyrelsen har overladt opgaven til en privat leverandør, eller om borgerne får hjælpen udført via fritvalgsbeviset.

Kommunalbestyrelsen skal fortsat sikre, at tilbuddene om hjælp løbende tilpasses borgernes behov, jf. servicelovens § 88, stk. 2, og at den tildelte hjælp efter § 83 leveres indenfor en rimelig frist, hvis leverandøren ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen efter servicelovens § 88, stk. 1, er indgået om levering af hjælpen, jf. servicelovens § 90.

Som det fremgår af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 91, stk. 6, og af lovforslagets bemærkninger, foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at stille krav til de leverandører, som kommunalbestyrelsen har indgået kontrakt med, og som borgerne har valgt via fritvalgsbeviset, om, at de skal informere den kommunale myndighed om ændringer i modtagernes behov for hjælp. Kommunalbestyrelsen skal endvidere stille krav til leverandørerne om, hvordan denne information fra leverandøren skal formidles. Det skal understøtte, at hjælpen efter servicelovens § 83 løbende tilpasses modtagernes behov, og at måden, hvorpå informationen videregives fra leverandørerne til den kommunale myndighed, er formaliseret. Det skal også understøtte kommunalbestyrelsens opgave med at føre tilsyn med hjælpens udførelse og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om.

Kommunalbestyrelsen har på den baggrund, og som bærer af hjemmehjælpsudgifterne, et stærkt incitament til at sikre sig, at hjælpen svarer til borgernes aktuelle hjælpebehov.

I forhold til leverandørernes incitament til at holde kommunalbestyrelsen opdateret på borgernes hjælpebehov kan jeg oplyse, at lovforslaget som noget nyt giver kommunalbestyrelsen mulighed for at resultatafregne leverandørerne. På samme vis, som det gælder, når kommunalbestyrelsen afregner de leverandører, den selv har indgået kontrakt med, kan kommunalbestyrelsen afregne leverandørerne under fritvalgsbeviset med en basispris og en bonus, der udløses, når leverandørerne har opnået specifikke mål og eksempelvis bragt borgerne op på et bestemt funktionsniveau, ydet en bestemt kvalitet m.v., så længe de konkurrenceretlige regler overholdes.

Det kan eksempelvis medvirke til at styrke leverandørernes incitamenter til at udføre hjælpen til borgerne med et rehabiliterende sigte, og medvirke til at mindske borgernes hjælpebehov på sigt.

Lovforslaget kan dermed siges at øge leverandørernes incitament til at informere kommunalbestyrelsen i forhold til de nugældende regler i serviceloven.

Kommunalbestyrelsen skal fortsat udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter servicelovens § 83, der er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør, jf. servicelovens § 151 c. Tilsynspolitikken skal indeholde kommunens procedure for udførelsen af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet. Kommunalbestyrelsen skal følge op på tilsynspolitikken én gang årligt i tilslutning til beslutninger om kommunernes kvalitetsstandarder.

Serviceloven stiller i dag ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal anvende et specifikt system for information fra leverandører. Det ændres ikke med lovforslaget.

Spørgsmål 13:

Vil ministeren uddybe, om det kun er i de tilfælde, at en borger vælger at anmode om et fritvalgsbevis, at kommunen kan vælge at anvende § 91, stk. 2, nr. 2, over for en borger, eller om en kommune kan pålægge borgeren at benytte et fritvalgsbevis?

Svar:

Borgerne har hverken pligt til at anmode om et fritvalgsbevis eller til at modtage hjemmehjælpen via ordningen. I de tilfælde, hvor en borger ikke ønsker et fritvalgsbevis, har borgeren krav på at få hjælpen i form af et kommunalt tilrettelagt tilbud om hjemmehjælp, idet kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen.

Som det fremgår af den foreslåede § 91, stk. 2, nr. 2, i serviceloven, kan kommunalbestyrelsen tilbyde borgerne, der modtager hjemmehjælp, et fritvalgsbevis, med det formål, at borgerne selv udvælger og indgår aftale med en leverandør. Har kommunalbestyrelsen besluttet at tilbyde borgerne frit valg af leverandør via et fritvalgsbevis, vil borgerne kunne anmode kommunalbestyrelsen om en sådan ordning. Kommunalbestyrelsen vurderer, om borgerne kan håndtere et fritvalgsbevis på baggrund af en konkret og individuel vurdering.

Spørgsmål 18:

Vil ministeren kommentere på blandt andre Dansk Erhvervs og Ældre Sagens formodning om, at besparelsen på de 132 mio. kr. primært vil komme fra en række store udbud med hård priskonkurrence, og vil ministeren i den sammenhæng redegøre for de små og mellemstore leverandørers muligheder for at kunne blive på markedet?

Svar:

Jeg vil understrege, at der ikke er tale om et forslag til besparelser i ældreplejen, men om afbureaukratisering. Lovforslaget forventes at frigøre ressourcer i kommunerne, fordi kommunerne får mere fleksibilitet til at tilrettelægge hjemmehjælpen og flere muligheder for at indgå aftaler med leverandører samt opnå mere omkostningseffektive løsninger i ældreplejen. Regeringen og KL er i kommuneøkonomiaftalen enige om, at frigørelsespotentialet ved lovforslaget udgør 132 mio. kr. til borgernær service i kommunerne.

Hensigten er både at sørge for, at borgerne får den nødvendige hjælp – og at kommunerne ikke betaler mere end højst nødvendigt for at få opgaverne udført. Det skal kommunerne gives de bedste betingelser for.

For en nærmere redegørelse for provenuet kan jeg henvise til min besvarelse af spørgsmålene SOU alm. del nr. 24 af 29. oktober 2012 og nr. 52 af 13. december 2012.

Regeringen har ingen planer om at blande sig i, hvorvidt kommunalbestyrelsen tilrettelægger det frie valg ved at lave store udbud, eller fortsætter med den godkendelsesmodel, som de fleste kommuner anvender i dag. Synes man som kommune, at man i dag har en god aftale og et godt samarbejde med sine leverandører, og at borgerne er tilfredse, så kan kommunalbestyrelsen fortsætte leverandøraftalen, som den har gjort hidtil. Det er lovforslaget ikke til hinder for.

Med lovforslaget øges kommunernes adgang til at indgå aftale med leverandører om udførelsen af hjemmehjælpen, som man lokalt finder det mest hensigtsmæssigt. Både store og små private leverandører forventes at få nye markedsmuligheder.

Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis gennemføre flere og større udbud, når udbuddet af hjemmehjælpen kan samles med andre driftsområder, såsom hjemmesygepleje. På den måde kan der eksempelvis også skabes frit valg af leverandør af hjemmesygepleje.

Fritvalgsbeviset, hvor borgerne selv udvælger og indgår aftale med en privat leverandør, forventes at give mindre, private leverandører gode muligheder for at fortsætte eller komme ind på markedet.

Kommunerne kan også kombinere ordningerne. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis tilbyde borgerne et fritvalgsbevis på hjælp til indkøb ud fra en kommunalpolitisk vurdering af, at borgerne har gode muligheder for at vælge blandt de handlende i lokalområdet, og samtidig lave et samlet udbud af madservice i hjemmeplejen og skolemad for at give de ældre og eleverne flere og bedre menuvalg.

Borgerne får endvidere et retskrav på et fritvalgsbevis, hvis kommunalbestyrelsen ikke lykkes med leverandørdannelse af egen kraft. Fritvalgsbevisordningen har på den måde samtidig karakter af en ny markedsmulighed til de private leverandører.

Viften af kommunernes muligheder for at indgå aftaler med private leverandører bliver dermed større med lovforslaget, og dermed bliver potentialet for, at flere borgere benytter en privat leverandør, også større.

I dag er der borgere, som ikke har et frit valg, især på den personlige pleje, fordi der ikke er leverandører i deres kommune. Når kommunerne kan kombinere flere forskellige ordninger og sammensætte større leverandøraftaler, hvor de eksempelvis samler et plejecenter med en række hjemmeboende ældre, bliver det interessant for flere leverandører at byde.

Spørgsmål 19:

Vil ministeren præcisere kommunernes vejledningspligt ved en borgers valg af leverandør på et fritvalgsbevis, herunder hvordan den enkelte kommune kan undgå at bryde konkurrence- og udbudsreglerne, når de vejleder borgeren?

Svar:

Som det fremgår af den foreslåede § 91, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen forpligtes til at vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis om ordningen. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal vejlede borgerne om at aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage, afspejler den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Formålet er, at den kontraktlige aftale med leverandøren er tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Det følger af servicelovens § 89, at kommunalbestyrelsen skal oplyse ansøgeren skriftligt om, hvilken hjælp der er bevilget i forbindelse med afgørelsen efter servicelovens § 83, hvilket skal give borgerne den nødvendige dokumentation til brug for aftaleindgåelsen med den udvalgte private leverandør.

Dette fremgår af lovforslagets bemærkninger.

Som det videre fremgår af lovforslagets bemærkninger til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 91, stk. 6, foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at stille kvalitetskrav til den leverandør, som borgerne måtte vælge via fritvalgsbeviset. Det foreslås, at kvalitetskravene skal afspejle kommunalbestyrelsens kvalitetsstandarder for indholdet og levering af hjælp efter servicelovens § 83, jf. servicelovens § 139 om kvalitetsstandarder. Kommunalbestyrelsen skal stille de samme kvalitetskrav til leverandørerne i de foreslåede ordninger efter § 91, stk. 2, nr. 1 og 2. Det skal sikre ensartede kvalitetskrav i forhold til udførelsen af hjælpen til borgerne, og at der ikke sker forskelsbehandling af leverandørerne. Kvalitetskravene skal være saglige og konkrete og må ikke være konkurrenceforvridende.

Det foreslås videre, at kvalitetskravene skal udgøre en del af den kontraktlige aftale mellem borgerne og de valgte leverandører efter fritvalgsbevisordningen, jf. den foreslåede § 91, stk. 2, nr. 2.

Der er således tale om en kommunal pligt til at informere borgerne om selve fritvalgsbevisordningen og ikke om at anbefale borgerne til en bestemt leverandør. Grundprincippet i fritvalgsbevisordningen er, at det er hjemmehjælpsmodtagerne, der selv udvælger den leverandør, de ønsker at indgå aftale med, og ikke kommunalbestyrelsen.

Spørgsmål 21:

Vil ministeren uddybe, i hvilke tilfælde en kommune vil kunne fratage borgeren mulighed for at varetage et fritvalgsbevis, herunder inddrage hensynet til borgerens fysiske og psykiske tilstand?

Svar:

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen kan fratage borgere retten til at modtage hjælpen via fritvalgsbeviset, hvis borgeren efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke har vist sig i stand til at administrere ordningen, eksempelvis hvis en borger gentagne gange har anmodet kommunen om levering af erstatningshjælp, eller hvis den leverede hjælp ikke er i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp.

Kommunalbestyrelsen kan også træffe afgørelse om, at en borger, der er visiteret til fritvalgsbeviset, ikke længere kan modtage hjælpen via ordningen, hvis det vurderes, at den pågældende ikke længere er i stand til at håndtere fritvalgsbeviset på forsvarlig vis. Det kan eksempelvis være tilfældet i forhold til borgere, der har udviklet udtalt svækkelse o.a. efter tildelingen af fritvalgsbeviset. Det skal understøtte, at kommunalbestyrelsen kan opfylde sin omsorgspligt.

I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at en borger ikke kan benytte et fritvalgsbevis, har borgeren krav på at få hjælpen i form af et kommunalt tilrettelagt tilbud om hjemmehjælp, idet kommunalbestyrelsen har forsyningsansvaret.

Endelig kan kommunalbestyrelsen til enhver tid opsig fritvalgsbevisordningen med modtagerne af ordningen, hvis kommunen i stedet eksempelvis ønsker at anvende en godkendelsesordning. Som det gælder i dag, har borgerne et retskrav på, at kommunalbestyrelsen skaber grundlag for, at borgerne har frit valg af leverandør. Det er kommunalbestyrelsen, der som hovedregel beslutter, hvordan det frie valg skal tilrettelægges, jf. også den foreslåede § 91, stk. 1.